

LİDERLİK ROLLERİ

ÖĞR. GÖR. AYSU GÜL ŞANLI

LİDERLİK

- Etkileme süreci
- Belli bir durum ve belli koşullar
- İnsanların örgütsel hedeflere ulaşması için gönüllü olarak çalışmalarını teşvik etmek
- Ortak hedeflere ulaşmada yardımcı olan deneyimleri arttırmak

LİDER-YÖNETİCİ FARKI

- **Yöneticinin Etkililiği ;**
Pozisyon ve mevkiinden kaynaklanır
- **Liderin Etkililiği ;**
Kişiliğinden kaynaklanır
- **Lider,** vizyon, güçlü değerler ve inançlar, cesaret sahibidir.

YÖNETİCİ

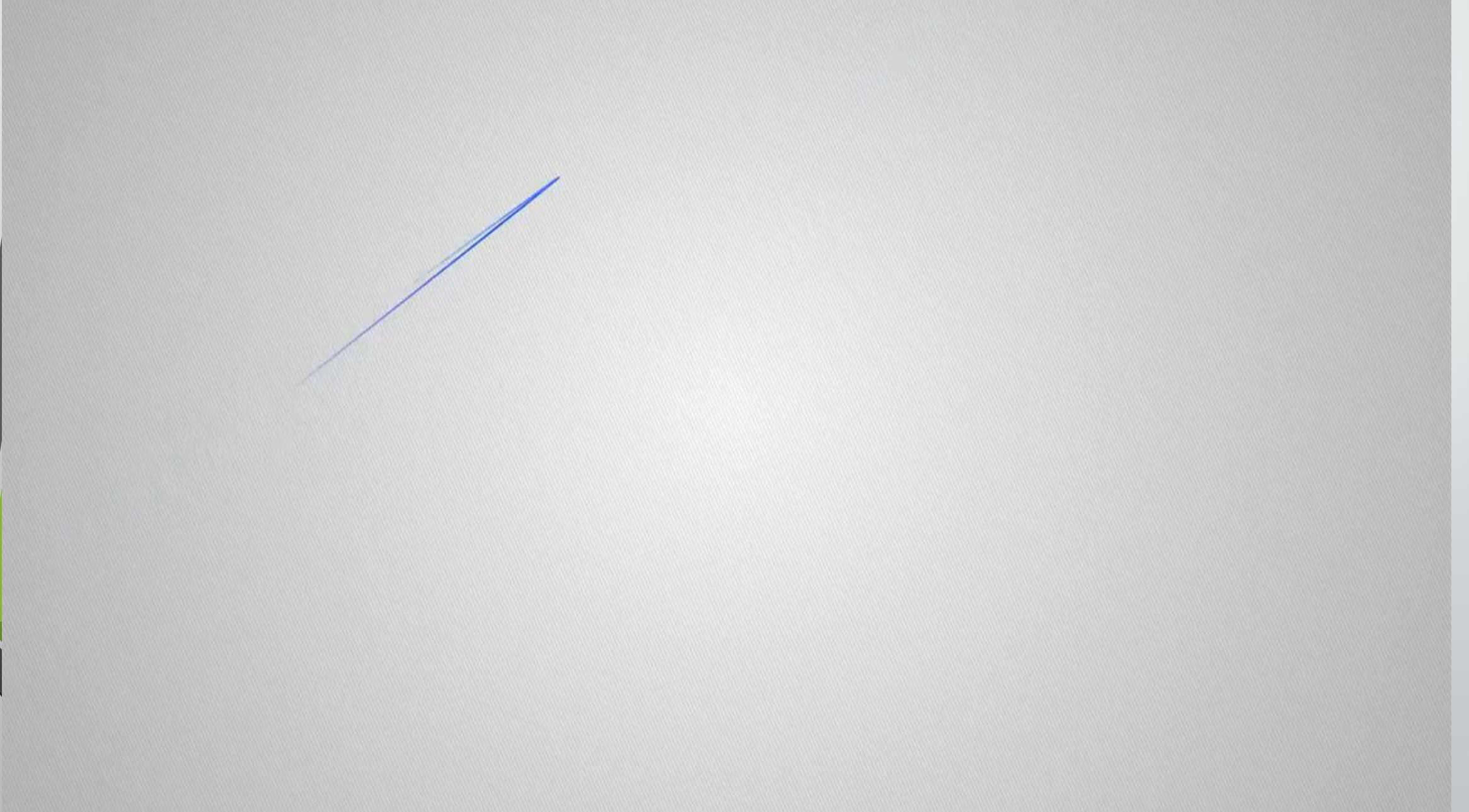
- İşletme amaçları
- Plana göre
- Kontrol
- Mantık/IQ
- Düzenlilik
- Yapılması gerekenler
- Sevk ve idare
- İtaat
- Denetim
- Kitabına uygun
- Rakamlar
- Ben
- Yazılı sistemi uygular
- Yetkisini kullanır

LİDER

- Vizyon
- Amaçlara uygun
- Güven
- Duygular/EQ
- Yaratıcılık
- Doğru olan
- Yol gösterme
- Sorgulama
- Yetkilendirme
- Kitaba rağmen
- Kalite
- Biz
- Sistemi yazar
- Doğruyu objektif bilgiyle savunur
- Yetki-inisiyatif kullanır

LİDER-YÖNETİCİ FARKI

İçimizdeki lider ve yönetici

ETKİN LİDERLİĞİN İKİ TEMEL KOŞULU

1. Etkin Kişilik :

Sağ beyinin değerli verilerini kullanarak,
Sol beyinin onaylayacağı yönde davranmak

2. Etkin İletişim :

“Başkalarını *Doğru Okumak* ve
kendimizi başkalarına

Doğru İfade edebilmek”.

JACK WELCH

General Electric- Başkanından Başarılı Liderin Sırları :

- 1- İnsanlara heyecan verecek vizyon oluşturmak.
- 2- Doğru insanları seçmek (İyimser - İç motivasyonu yüksek)
- 3- Çalışanların eğitim ve gelişmesine kaynak ayırmak. (Zaman, para, insan gücü)
- 4- İnsanları, üretkenliklerini ortaya koyabilecek şekilde serbest bırakmak.
- 5- Davranış ve Performans açısından kurumun değer sistemine uymayanları, sistemin dışına itmek.

LİDERİN VİZYON VE MİSYONU

- **VİZYON:** Her hal ve şartta Dünya'yı değiştirmeyi öngörür. Gerçekleşmesi için çok güçlü arzu duyduğumuz bir durum veya olaydır. Geleceğe dair plandır.
- **MİSYON:** Bir şirketin, BUGÜN hangi konumda olduğunu, ne yaptığını kimin için ve kimlerle nasıl yaptığını gösterir.

Misyon :

İlham veren ve insan ruhunu zenginleştiren bir marka olmak. Her seferinde bizimle ilk tanışmanız ve ilk kahveniz olabileceğini düşünerek servis veriyoruz.

Vizyon :

Faaliyet gösterdiğimiz tüm ülkelerde hızlı tüketim malları sektörünün en iyi şirketi olmak.

Misyon :

Müşterilerimizin tercih ettiği iş ortağı olmak, tüketicilerimize her yaşam tarzına ve duruma uygun geniş bir ürün yelpazesi sunmak için çalışıyoruz.

Vizyon :

Müşterilerimizin ihtiyaçlarını karşılamak üzere, makul fiyatlı, üstün nitelikli ürünler imal etmek ve bu işi küresel perspektifte gerçekleştirmektir.

Misyon :

- 1.**Özgün olmak
- 2.**Hükümetlere bel bağlamamak
- 3.**Kendimiz için çalışmak
- 4.**Taklitle değil kendi öz teknolojinizle gelişmek

ONDOKUZ MAYIS ÜNİVERSİTESİ

Vizyonumuz:

- Bilim ve teknolojide yeniliğin, eğitim ve öğretimde niteliğin, hizmette güvenin ve paydaş memnuniyetinin sağlandığı girişimci ve uluslararası bir üniversite olmaktır.

Misyonumuz:

- Araştıran, sorgulayan, çözümleyen, girişimci, etik değerlere önem veren ve sosyal sorumluluk sahibi bireyler yetiştirmek; nitelikli ve yenilikçi bilimsel araştırmalar yapmak ve paydaşlara kaliteli hizmet sunarak toplum refahını artırmaktır

LİDERLİK KURAMLARI

- 1. Liderin Özellikleri Kuramı
- 2. Davranışsal Liderlik Kuramı
- 3. Liderlikte Durumsallık Kuramı

1.LİDERİN ÖZELLİKLERİ KURAMI

- Bazı insanların doğal liderler olduğu,
- Bu doğal liderler başkalarından ayıran fiziksel özelliklere ve yeteneklere sahiptir

Liderlerin taşıması gereken özellikler vardır

- **Fiziksel özellikler:** Enerjik ve aktif olma.
- **Zeka ve yetenek:** Yargılama, bilgi, akıcı konuşma ve kesinlik.
- **Kişilik:** Yaratıcılık, açık sözlülük, dürüstlük ve etik davranış.
- **İş ile ilgili özellikler:** Başarı güdüsü, ileride olma arzusu, sorumluluk güdüsü, göreve dönüklük ve amaçlara ulaşmada sorumluluk alma.
- **Sosyal özellikler:** İşbirliği yeteneği, prestij, popüler ve sosyal olma, kişiler arası beceriler, sosyal katılım, nezaket ve zarafet.

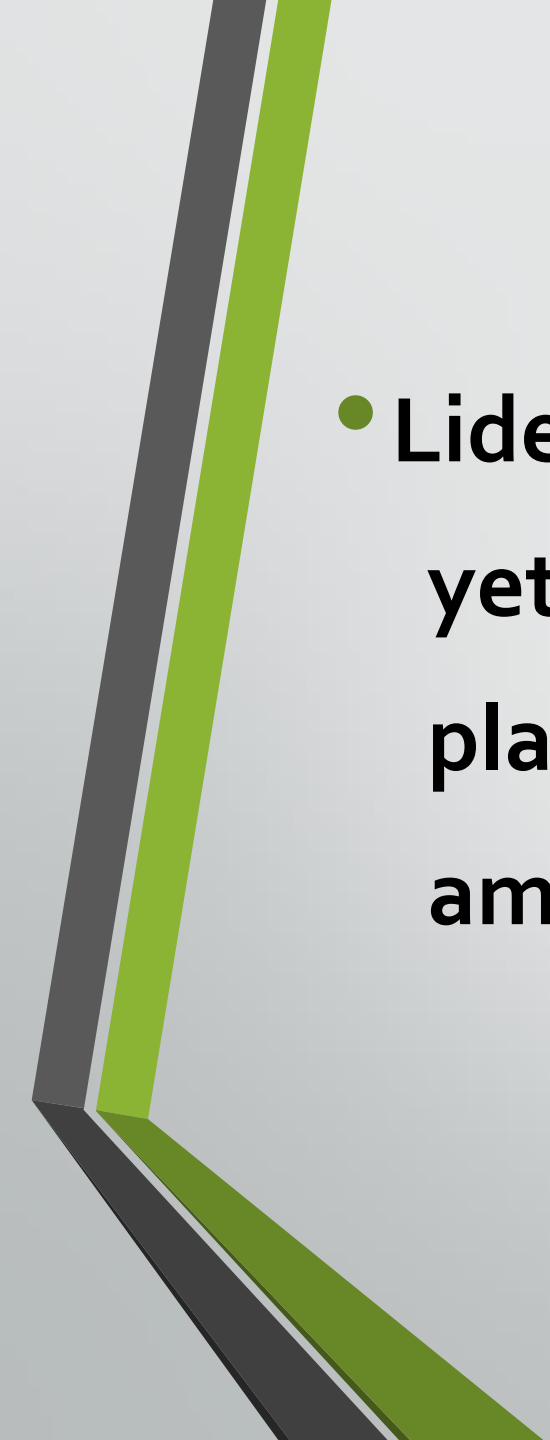
ÖZELLİKLER KURAMI BAŞARISIZ OLMUŞTUR

- Yapılan araştırmalarda bazen etkin liderlerin aynı özellikleri taşımadıkları belirlenmiş
- Nasıl iyi lider yetiştirilebileceği sorusuna yanıt bulamamıştır.
- Liderlik sürecinin tam olarak anlaşılabilmesi için başka değişkenlere de bakılması gerekliliği ortaya çıkmıştır.

2. DAVRANIŞSAL LİDERLİK KURAMI

- Liderleri başarılı ve etkin yapan unsurun, liderin özelliklerinden çok, liderin süreç içindeki davranışlarıdır

-
- **Liderin astlarıyla iletişim şekli,
yetki devredip devretmemesi,
planlama ve kontrol şekli,
amaçları belirleme şekli vb. davranışlar**

Davranışsal liderlik araştırmaları

**Ohio State Üniversitesi
Liderlik Çalışmaları**

**Michigan Üniversitesi
Liderlik Çalışmaları**

**Blake ve Mouton Yönetim
Tarzı Matris Modeli**

**Mc Gregor'un X ve Y
Kuramları**

Ohio State Üniversitesi Liderlik Çalışmaları-1945

- Askeri ve sivil liderler üzerinde
- «kişiyi dikkate alma ve inisiyatif» iki değişken

Çalışma bulguları:

- **Liderin kişiyi dikkate alan davranışları arttıkça,** personel devir hızı ve devamsızlığı azalmaktadır
- **Liderin inisiyatifi esas alan davranışları arttıkça,** grup üyelerinin performansı artmaktadır

Michigan Üniversitesi Liderlik Çalışmaları-1947

- **Grup üyelerinin verimliliği** araştırılmıştır
- Liderlik davranışları «kişiyeye yönelik davranış ve işe yönelik davranış»
- **İşe yönelik lider**; çalışanı yakından denetleme-ödül ve ceza motivasyonu
- **Kişiyeye yönelik lider**; yetki devri-çalışanların gelişimine destek-çalışanları daha etkin hale getirme

Blake ve Mouton Yönetim Tarzı Matris Modeli

- «Üretime yönelik olma ve kişisel ilişkilere yönelik olma» modelini geliştirmişlerdir

Mc Gregor'un X ve Y Kuramları

Yöneticilerin davranışlarını etkileyen faktörlerden biri **diğerleri hakkındaki varsayımlarıdır**

İki varsayımdan oluşur (X ve Y)

X Kuramı varsayımı:

- Ortalama insan çalışmayı sevmez
- Sorumluluk yüklenmez
- Bu insanları çalıştırmak için yakından denetim ve ödül, cezayı savunur.

Y Kuramı varsayımı:

- Kişi için iş, oyun-eğlence kadar doğaldır
- Kişi doğuştan tembel değildir, tecrübeleri o hale getirir
- Kişi amacı doğrultusunda kendini kontrol eder
- Her insanın potansiyeli vardır, uygun şartlarda geliştirir. Yönetici bu uygun ortamı sağlamalı ve desteklemelidir

3. LİDERLİKTE DURUMSALLIK KURAMI

- Değişik koşullar değişik liderlik tarzlarını gerektirir
- Her duruma uygun tek tip liderlik tarzı yoktur
- Bazı durumlarda **görev merkezli** bir liderlik tarzının, bazı durumlar da tersine **ilişki merkezli** bir liderlik tarzının verimli ve etkin olabileceği savunulur.

